

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/21/2024
Identifikačné číslo spisu: 7222010182
Dátum vydania rozhodnutia: 23.05.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Štíft
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:7222010182.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Štífta a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného X. K., pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g), ods. 2 písm. b) Trestného zákona, prerokoval v Bratislave 23. mája 2024 na neverejnom zasadnutí s následným verejným vyhlásením rozsudku dovolanie obvineného podané prostredníctvom obhajcu Mgr. Patrika Tulinského, LL.M., proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. júna 2023, č. k. 4To/64/2022-592, a takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku sa vyslovuje, že uznesením Krajského súdu v Košiciach z 30. júna 2023, č. k. 4To/64/2022-592, z dôvodu § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 2 ods. 9 Trestného poriadku, § 34 ods. 1 Trestného poriadku, § 176 ods. 2 Trestného poriadku a § 319 Trestného poriadku v neprospech obvineného X. K..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku sa zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 30. júna 2023, č. k. 4To/64/2022-592, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku sa Krajskému súdu v Košiciach prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice II (ďalej aj „okresný súd“) rozsudkom z 10. júna 2022, č. k. 5T/9/2022-334, uznal obvineného X. K. za vinného z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g), ods. 2 písm. b) Trestného zákona (ďalej „Tr. zák.“) na skutkovom základe v ňom uvedenom s tým, že dňa 1. októbra 2021 v čase o 17.20 hod. si na predajnej ploche OC N. na ulici B. XX v N. vložil do nákupného vozíka spolu 7 ks prázdnych prepraviek na pivové fľaše v celkovej hodnote 26,23 eur, s ktorými následne mimo pokladničnú zónu a bez zaplatenia zálohy vyšiel z predajnej plochy, prešiel cez bezpečnostný detektor,

ktorý sa nachádza pri druhých vstupných dverách do OD N. a následne prepravky, uložené v nákupnom vozíku, postupne vložil do automatu na výkup fľaš, ktorý je umiestnený napravo od prvých vstupných dverí do OC N., čím mu automat vydal fľaškový bon v hodnote 26,23 eur, pri uvedenom konaní bol zadržaný pracovníkmi SBS, ktorým na výzvu fľaškový bon dobrovoľne vydal, čím uvedeným konaním spôsobil spoločnosti N. M. L., v.o.s., G. H. XX/A, XXX XX Z., IČO: XXXXXXXX, škodu v celkovej výške 26,23 eur, pričom bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvanástich mesiacoch postihnutý, a to dňa 8. septembra 2021 blokovou pokutou (č. bloku Y, Y, Y.) vo výške 30 eur zaplatenou na mieste, uloženou Obvodným oddelením Policajného zboru Košice - Sever za priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatichštyroch mesiacoch odsúdený, a to rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 0T 140/2019 zo dňa 17. januára 2020, právoplatným dňa 30. apríla 2020.

Za to okresný súd obvinenému uložil podľa § 212 ods. 2, § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere osemnásť mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Košiciach (ďalej „krajský súd“) uznesením z 30. júna 2023, č. k. 4To/64/2022-592 podľa § 319 Trestného poriadku („Tr. por.“) ako nedôvodné zamietol.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený X. K. vo svoj prospech prostredníctvom obhajcu Mgr. Patrika Tulinského, LL.M., podaním z 15. januára 2024 (č. l. 691-699), v ktorom navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že uznesením krajského súdu a v konaní, ktoré mu predchádzalo, z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por. bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 1, ods. 9, ods. 12, § 34 ods. 1, § 168 a § 319 Tr. por., ako i v ustanoveniach § 34 ods. 1, ods. 2, ods. 4, § 37 písm. m), § 38 ods. 1, ods. 2, ods. 4 a § 212 ods. 2 Tr. zák. v neprospech obvineného a aby zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a predošlý rozsudok okresného súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal okresnému súdu, aby vec znova prerokoval a rozhodol. Dovolateľ uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por. a namietal podľa § 374 ods. 3 Tr. por. aj konanie na prvostupňovom súde s poukazom, že namietané pochybenia neboli napravené v odvolacom konaní. Dovolateľ namietol tieto základné skutočnosti:

- sudy prakticky odignorovali námietky a argumentáciu obhajoby, odôvodnenia oboch napadnutých rozhodnutí nezodpovedajú požiadavke stanovenej v ustanovení § 168 Tr. por. a sú do značnej miery nepreskúmateľné, obvinený sa od počiatku trestného konania bráni tým, že nespáchal prečin krádeže a v súlade s relevantnou judikatúrou uvádza, že sudy musia skúmať a presne určiť okamih dokonania prečinu krádeže a že za tým účelom majú bez dôvodných pochybností určiť posledné miesto, kde mohol byť kontrolovaný zo strany poškodeného, keď obvinený uvádzal, že predajná plocha končila až za priestorom, v ktorom sa nachádzal predmetný „fľaškomat“ stále vo vnútri OC N. a za priestorom za pokladňami sa bežne pohybovali zákazníci s nezaplateným tovarom, pretože sa tam nachádzajú aj váhy na váženie ovocia a zeleniny, teda k dokonaniu krádeže by z jeho strany došlo až opustením priestoru, v ktorom sa nachádza fľaškomat a nie prejdením cez „sekciiu zeleniny“ do priestoru, kde je možné sa pohybovať s nezaplateným tovarom, nikdy nemal úmysel ukradnúť prepravky, ale len ich preniesť v rámci obchodného centra k fľaškomatu a vrátiť ich za účelom získania tzv. fľašového bonu, išlo o konanie, ktoré nemožno kvalifikovať ako trestný čin krádeže, ale ako priestupok podvodu, pretože obvinený sa snažil podvodným spôsobom vylákať z fľaškomatu fľašový bon bez toho, aby doň vkladal zálohované prepravky a v prípade podvodu je jedným z pojmových znakov vznik minimálne malej škody, tzn. prevyšujúcej 266 eur a úvaha o možnom prečine podvodu je teda vylúčená; napriek tomu, že išlo o podstatné obhajobné námietky, prvostupňový súd sa nimi v napadnutom rozsudku žiadnym relevantným spôsobom nevysporiadal, obvinený preto podal odvolanie a tieto námietky v ňom uplatnil, venoval im celé dve kapitoly v rozsahu cca 3-4 strán, ktoré krajský súd prakticky odignoroval a ani náznakom sa s nimi nevysporiadal, pričom ich správne posúdenie by malo vplyv na právnu kvalifikáciu skutku a to, že ide o zásadnú argumentáciu, potvrdila aj Generálna prokuratúra SR, ktorá dala

obvinenému za pravdu, keď jeho prakticky totožné konanie kvalifikovala v pripojenom uznesení, č. k. IV/1 Pz 432/23/1000-7 z 5. decembra 2023 tak, že nejde o prečin krádeže a postupom podľa § 363 Tr. por. mu zrušila obvinenie týkajúce sa prakticky totožného skutku, súdy a najmä odvolací súd sa teda žiadnym relevantným spôsobom, hraničiacim až so svojvôľou, nevysporiadali zo zásadnými obhajobnými námietkami a obvinenému nedali ani náznakom odpoveď na jeho obhajobu, ktorou sa od počiatku bránil a z hľadiska zachovania práv obhajoby poukázal na R 43/2018, R 68/2008-I. a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 To 20/2010,

- súdy konanie obvineného nesprávne kvalifikovali, v jeho konaní absentuje objektívna aj subjektívna stránka prečinu krádeže a zo zisteného skutkového stavu jednoznačne vyplýva, že nemal v úmysle odcudziť predmetné prepravky a z jeho strany išlo o skutok, ktorý by bolo možné skôr podradiť pod skutkovú podstatu priestupku podvodu, pretože sa podvodným spôsobom snažil vylákať z fľaškomatu fľašový bon, objektívna stránka prečinu krádeže spočíva v konaní páchatel'a, ktorý si prisvojí cudziu vec s tým, že sa jej zmocní, prisvojením veci sa pritom podľa § 130 ods. 4 Tr. zák. rozumie odňatie veci z dispozície vlastníka alebo inej osoby, ktorá ju má oprávnené, bez súhlasu, s úmyslom s ňou nakladať ako s vlastnou vecou, páchatel' musí mať úmysel užívať cudziu vec dlhodobo (trvalo), teda vylúčiť oprávneného vlastníka z držania, užívania a nakladania s vecou (R 40/1998, nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. I ÚS 1531/2023), pri preukazovaní úmyselného konania ako obligatórneho znaku prečinu krádeže je potrebné vychádzať aj z okamihu dokonania činu, ktorým je v tomto prípade prenesenie nezaplateného tovaru priestorom, v ktorom môže byť ako zákazník kontrolovaný a pokiaľ týmto priestorom páchatel' prejde, ním prenesený tovar sa dostane z trvalej dispozície jeho vlastníka a páchatel' svojim konaním získa možnosť s vecou nakladať podľa svojej vôle (rozsudok Krajského súdu v Hradci Králové, sp. zn. 11 To 435/97), v tomto prípade súdy ustálili skutkový stav tak, že obvinený prešiel mimo pokladničnú zónu (kde sa bežne pohybujú zákazníci s nezaplateným tovarom, pretože sa tam nachádzajú váhy) až do priestoru pri prvých vstupných dverách, kde sa nachádza fľaškomat a aj miestnosť pre SBS a tam prepravky postupne vložil do fľaškomatu, pri tomto konaní bol následne zadržaný a skontrolovaný pracovníkmi SBS, z takto zisteného skutkového stavu je zrejmé, že prepravky zostali v dispozícii poškodeného, pretože obvinený s nimi neopustil priestor, v ktorom mohol byť ešte poškodeným kontrolovaný, napokon aj z dokazovania vyplynulo, že v danom priestore sa pohybovali príslušníci SBS a bežne tam stáli za účelom kontroly zákazníkov, k dokonaniu trestného činu krádeže by tak došlo až v prípade, že by s nimi vyšiel cez prvé vchodové dvere z OC N., to sa ale podľa skutkových zistení nestalo,

- súdy nesprávne použili hmotnoprávne ustanovenie, keď v rozpore so zásadou zákazu dvojitého pričítania tej istej okolnosti uvedenej v § 38 ods. 1 Tr. zák. počítali s jeho predošlým odsúdením ako s príťažujúcou okolnosťou podľa § 37 písm. m) Tr. zák. a následne obvinenému kvôli prevahe príťažujúcich okolností zvýšili dolnú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu a vymerali mu neprimerane vysoký trest, keď za údajnú krádež prepraviek v hodnote 26 eur mu bol uložený trest odňatia slobody v strednej sadzbe vo výmere osemnásť mesiacov, ktorý aj s ohľadom na jeho povahu, následok a spoločenskú škodlivosť možno považovať za drakonický, prvostupňový súd výmeru trestu odôvodnil tým, že zistil len okolnosť, ktorá obvinenému príťažila, tá podľa súdu spočíva v tom, že obvinený bol už v minulosti za inú trestnú činnosť odsúdený, súd tak považoval jeho predošlé odsúdenie za príťažujúcu okolnosť, kvôli ktorej následne nesprávne určil pomer poľahčujúcich a príťažujúcich okolností v prospech príťažujúcich, prvostupňový súd týmto nesprávne interpretoval hmotnoprávne ustanovenia Trestného zákona a postupoval v zjavnom rozpore so zásadou zákazu dvojitého pričítania tej istej okolnosti uvedenej v § 38 ods. 1 Tr. zák. (ne bis in idem z pohľadu trestného práva hmotného), keď okolnosť, že obvinený bol v minulosti za obdobnú trestnú činnosť odsúdený, je kvalifikačným znakom skutkovej podstaty prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. b) Tr. zák. a súd ju preto nemôže použiť druhýkrát ako tzv. všeobecnú príťažujúcu okolnosť ovplyvňujúcu výmeru trestu, inak sa tým dopúšťa hrubého porušenia ustanovenia § 38 ods. 1 Tr. zák. a v dôsledku tohto pochybenia prvostupňový súd nesprávne určil pomer príťažujúcich a poľahčujúcich okolností v neprospech obvineného a podľa § 38 ods. 4 Tr. zák. nesprávne zvýšil dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, okrem tohto pochybenia nesprávne vyhodnotil výšku trestu, keď pri jej určovaní postupoval v zjavnom rozpore s ustanoveniami § 34 Tr. zák., najmä § 34 ods. 4 Tr. zák., a § 38 ods. 2 Tr. zák., obvinený túto námietku uplatnil aj vo svojom odvolaní, avšak odpovede zo strany krajského súdu sa nedočkal podobne ako pri vyššie uvedených námietkach, absencia odpovede krajského súdu aj na túto závažnú námietku je

jedným z jeho dôvodov dovolania uvedených ohľadom nevysporiadania sa súdmi s obhajobnými námietkami, ale dovolateľ ju podraduje pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. s poukazom, že k rozhodnutiu o treste došlo zjavne nesprávnym posúdením hmotnoprávných ustanovení Trestného zákona.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila Okresná prokuratúra Žilina podaním zo 4. marca 2024 (č. l. 705), v ktorom navrhla dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. bolo poukázané, že obvinený mal ustanoveného obhajcu od začiatku prípravného konania a aj prostredníctvom neho mal možnosť realizovať všetky svoje procesné práva v trestnom konaní tak, ako mu ich priznáva najmä § 34 a nasl. Tr. por. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. bolo uvedené, že obvinený sa dopustil skutku tak, ako je uvedený vo výrokovej časti rozsudku okresného súdu, za ktorý bol právoplatne odsúdený. Obvinený neuvádza žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo potrebné modifikovať dovolaním napadnuté rozhodnutia súdov.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní 18. marca 2024 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2024 v dotknutom znení rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Štift a JUDr. Marián Mačura.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371, vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Po predložení spisového materiálu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal podané dovolanie spolu so spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) v zákonom ustanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a splňa nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň bolo zistené, že dovolanie je dôvodné ohľadom namietaného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., keď k zásadnému porušeniu práva na obhajobu došlo tým, že krajský súd ako odvolací súd sa riadnym, preskúmateľným spôsobom nevysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami obvineného. O dovolaní obvineného rozhodol dovolací súd na neverejnom zasadnutí s následným verejným vyhlásením rozsudku, pretože dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por. (§ 382a Tr. por.).

V prípade uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je zo samotnej

formulácie zákonného ustanovenia zrejme, že tento dovolací dôvod nie je splnený pri akomkoľvek porušení práva na obhajobu, ale zákon vyžaduje, aby bolo také právo porušené zásadným spôsobom. Takým zásadným porušením tohto práva je predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, resp. porušenie iných procesných ustanovení obdobného charakteru a závažnosti týkajúcich sa tohto práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy SR nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá tento dovolací dôvod.

V prípade tohto dovolacieho dôvodu dovolateľ namieta, že súdy sa relevantným spôsobom nevysporiadali so zásadnými obhajobnými námietkami s tým, že najmä krajský súd ako odvolací súd prakticky odignoroval jeho odvolacie námietky ohľadom toho, že z jeho strany nemohlo ísť o spáchanie prečinu krádeže, ako aj z pohľadu toho, že v rozpore s § 38 ods. 1 Tr. zák. priznanou príťažujúcou okolnosťou podľa § 37 písm. m) Tr. zák. a na to nadväzujúcou aplikáciou § 38 ods. 4 Tr. zák. mu bol uložený neprímeraný trest, keď pri jeho určovaní bolo postupované aj v rozpore s § 34 Tr. zák. a § 38 ods. 2 Tr. zák.

Dovolací súd k tomu v prvom rade uvádza, že v dovolacom konaní pri náprave namietaných pochybení sa preskúmvajú v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmvané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Zásada voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Tr. por.) musí byť realizovaná v obsahu vyhotovenia konkrétneho meritórneho rozhodnutia, z ktorého musí byť zrozumiteľne a preskúmateľne zistiteľné, akým spôsobom súd vyhodnotil v trestnom konaní získané a vykonané dôkazy a ako dospel k svojmu rozhodnutiu, pričom v odôvodnení meritórneho rozhodnutia, ktorého predmetom je odvolanie procesnej strany, v tomto prípade obvineného, musí súd uviesť, ako sa vyrovnal s obhajobou a odvolacími námietkami (podľa § 176 ods. 2 Tr. por. v odôvodnení uznesenia treba uviesť najmä skutočnosti, ktoré sa považujú za dokázané, dôkazy, o ktoré sa skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa rozhodujúci orgán spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na ktorých základe podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti). Podľa ustálenej súdnej praxe súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04) a všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04) a ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06). Teda všeobecný súd je povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Dovolací súd zo spisu zistil, že v prejednávanej veci sa krajský súd ako odvolací súd argumentačne nevysporiadal s podstatou odvolacích námietok obvineného uplatnených v odvolacom konaní. Pokiaľ sa súd v pôvodnom konaní riadnym a preskúmateľným spôsobom v meritórnom rozhodnutí nevysporiadal s podstatou odvolacej argumentácie obvineného, ide o porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom naplňujúce dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., keďže obvinený ako strana konania nedostal relevantnú odpoveď na svoje zásadné, podstatné argumenty týkajúce sa posúdenia jeho viny/neviny či uloženého trestu, resp. ďalších výrokov meritórneho rozhodnutia. Jednou zo základných zásad trestného konania je právo obvineného na obhajobu ustanovené v § 2 ods. 9 Tr. por. a táto zásada je rozvedená v Trestnom poriadku v ďalších ustanoveniach a zahŕňa okrem iného právo obvineného vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sú mu kladené za vinu a k dôkazom o nich a podávať opravné prostriedky (§ 34 ods. 1 Tr. por.), čomu zodpovedá povinnosť súdu k týmto vyjadreniam a podanému opravnému prostriedku a v ňom uvedeným podstatným argumentom zaujať jasné,

zrozumiteľné a preskúmateľné stanovisko. V prejednávanej veci takto krajský súd v odvolacom konaní nepostupoval, čo vyplýva z nasledujúcich skutočností.

Dovolací súd zo spisu zistil, že obvinený cestou obhajcu ako súčasť odôvodnenia odvolania z 11. júla 2022 (č. l. 374 - 377) namietol tieto základné, podstatné skutočnosti:

- nesprávne určenie okamihu a miesta dokonania činu, nesprávne právne posúdenie veci s tým, že konanie obvineného nenaplnilo znaky skutkovej podstaty prečinu krádeže a prvostupňový súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkami a argumentáciou obhajoby, čím je jeho rozsudok do značnej miery nepreskúmateľný,
- prvostupňový súd postupoval v hrubom rozpore so zásadou zákazu dvojitého pričítania tej istej okolnosti podľa § 38 ods. 1 Tr. zák., keď obvinenému priznal priťažujúcu okolnosť, že už bol v minulosti za trestnú činnosť odsúdený, hoci ide o kvalifikačný znak skutkovej podstaty prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. b) Tr. zák., za ktorý bol uznaný vinným, pričom kvôli tomuto pochybeniu a skutočnosti, že prvostupňový súd nepostupoval podľa zásad uvedených v § 34 Tr. zák. je uložený trest odňatia slobody neprímerane vysoký.

Krajský súd k týmto uplatneným odvolacím námietkam v napadnutom uznesení uviedol, že okresný súd vyhodnotil dôkazy spôsobom uvedeným v § 2 ods. 12 Tr. por., dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, z dôvodov rozsudku vyplýva, ktoré dôkazy boli vykonané a ktoré skutočnosti z nich vyplynuli a ako okresný súd hodnotil jednotlivé dôkazy s tým, že dôvody napadnutého rozsudku okresného súdu sú podrobné a vecne správne a na tieto v podrobnostiach odkazuje a len vzhľadom na odvolacie námietky považuje za potrebné niektoré skutočnosti zvýrazniť, pričom následne krajský súd opísal vykonané dôkazy, z ktorých vyplýval záver o vine obvineného, v zhode s ich vymedzením na stranách 8 a 9 rozsudku okresného súdu so záverom, že aj podľa názoru krajského súdu bolo nepochybne preukázané, že predmetný skutok sa stal a spáchal ho obvinený, avšak bez toho, aby sa krajský súd reálne vyjadril k podstate odvolacích námietok obvineného. K namietanej právnej kvalifikácii skutku iba skonštatoval jej správnosť s tým, že zopakoval znenie skutkovej a právnej vety z výroku rozsudku okresného súdu bez toho, aby sa relevantne vyjadril k tomu, prečo ju považuje za dôvodnú, napriek argumentom uvedeným v odvolaní, ktoré právnu kvalifikáciu v rozsudku okresného súdu namietajú ako rozpornú so zákonom a krajský súd sa iba jednou vetou vyjadril k subjektívnej stránke prečinu krádeže, ktorú pritom zopakoval z rozsudku okresného súdu. Krajský súd teda v napadnutom uznesení riadne neodpovedal na podstatu podrobnej odvolacej argumentácie obvineného (body 6 až 19 a 23 až 27 odvolania) týkajúcej sa okamihu a miesta dokonania trestného činu a nepreukázania úmyslu obvineného prisvojiť si predmetné prepravky s tým, že konanie obvineného nemalo mať znaky prečinu krádeže, ale že malo ísť o podvodné konanie s cieľom získania fľašového bonu.

Obdobne sa krajský súd relevantným spôsobom nevyjadril k odvolacej námietke (podrobne rozvedenej v bodoch 28 až 36 odvolania) ohľadom namietania priznania priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák. (už bol za trestný čin odsúdený) z pohľadu právnej kvalifikácie konania obvineného podľa § 212 ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 38 ods. 1 Tr. zák. a v napadnutom uznesení iba zopakoval, že prihliadol na priťažujúcu okolnosť, že už bol v minulosti za inú trestnú činnosť odsúdený. Napokon krajský súd žiadnym spôsobom nereagoval ani na odvolaciu námietku obvineného (rozvedenú v bodoch 37 až 40 odvolania) ohľadom neprímeranosti uloženého trestu odňatia slobody, keď krajský súd bez akejkoľvek vysvetľujúcej argumentácie iba stroho skonštatoval, že okresný súd pri ukladaní trestu zohľadnil zásady ukladaní trestov uvedené v § 34 ods. 1 až 5 Tr. zák.

Z uvedených skutočností je zrejmé, že krajský súd ako odvolací súd sa preskúmateľným spôsobom nevyjadril k podstate odvolacích námietok obvineného.

Na základe uvedeného teda musel dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vysloviť, že predmetným uznesením krajského súdu z dôvodu § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 9, § 34 ods. 1, § 176 ods. 2 a § 319 Tr. por. v neprospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil toto rozhodnutie krajského súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr.

por. krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V novom konaní bude musieť krajský súd ako odvolací súd opätovne prejednať a rozhodnúť o odvolaní obvineného podaného proti rozsudku okresného súdu a v rámci toho sa riadne a preskúmateľne vysporiadať s odvolacími námietkami obvineného a písomné vyhotovenie meritérneho rozhodnutia vrátane odôvodnenia bude musieť obsahovať všetky zákonom predpísané náležitosti tak, aby podľa ustálenej súdnej praxe bola splnená požiadavka takého meritérneho rozhodnutia, ktoré dáva dostatočným a presvedčivým spôsobom odpovede na všetky relevantné otázky týkajúce sa predmetu súdnej ochrany.

K ďalším dovolacím námietkam z pohľadu uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolací súd uvádza, že pokiaľ dovolateľ namietal, že súdy v konaní nesprávne právne posúdili danú vec ako prečin krádeže a že sa nevysporiadali s jeho namietaním priznanej priťažujúcej okolnosti, že obvinený už bol za trestný čin odsúdený v rozpore so zásadou zákazu dvojitého pričítania tej istej okolnosti podľa § 38 ods. 1 Tr. zák., tak identické námietky uplatnil obvinený už v odvolacom konaní a krajský súd sa k nim v napadnutom uznesení relevantne nevyjadril, a teda nie je dôvod, aby k nim zaujal stanovisko dovolací súd v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku a predchádzal tak ich posúdeniu odvolacím súdom v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Uvedené platí obdobne ohľadom namietania neprimeranosti uloženého trestu odňatia slobody (s dovetkom, že podľa ustálenej súdnej praxe predmetom dovolacieho konania nie je posudzovanie neprimeranosti trestu).

Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že o väzbe obvineného podľa § 380 ods. 2 Tr. por. nerozhodoval, keďže v čase vydania rozhodnutia dovolacím súdom obvinený nevykonával trest odňatia slobody uložený mu vo veci, v ktorej zrušil meritérne rozhodnutie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.